...nsafa ne Oldu?..

BÜYÜK SIYA... TEFRİKA: 21

GORDON ...an:

WATERFIELD

...nsanın bir büyük ...sı daha!

...bir sansür, ha...retin dünya...

...ve Amerika efkârı ...sine bildirilme...amamen mâni ...olmuştur

...risteki zevku safa harb eden askerin maneviyatını bozuyordu

Hele harb muhabirlerinin vaziyeti çok fecidi. Çünkü Fransız erkânıharbiyesi bunlardan kat'iyyen hoşlanmıyordu.

Harb, geçen eylûlde başladığı zaman General Gamelin hiçbir gazetecinin cepheye gönderilmesini, yahud haber hakkında radyo ile neşriyat yapılmasını istemediğini söylemişti. Erkânıharbiye harbe aid herşeyin kendilerine münhasır kalmasına taraftardı. Ve bu günkü harbde sivil halkın askerler kadar büyük bir rol oynadığını tanımamağa mütemayildi. Bunların takdir etmedikleri bir nokta, Hitler'in askeri strateji bilmemesinin, generallerinden çoğunun geçen harbe iştirak etmiş olmamalarının bir zâf amili değil, kuvvet amili olduğu idi. Alman erkânıharbiyesi, nazariye kaydından kurtulmuş olduğu halde Fransada nazariye hâkimdi ve bu nazariye halkın maneviyatını zedelemekte idi. Almanlar, propagandanın her şeklini kullanıyorlardı. Fransızlarsa, bu işin ilk saf askerlerini teşkil eden harb muhabirlerinden dahi istifade edemiyorlardı.

Fransa hükûmeti geçen harbde hizmet eden ihtiyat zabitlerini gazetecilerle birlikte cepheye gönderir ve gazetecilere hükûmete çok mühim hizmetler ifa ederlerdi. Fakat böyle yapılmadı ve gazetecilere refakate memur edilen zabitler, başka işlerle de meşgul o'dukları için bu vazifeye ehemmiyet vermediler. Almanya ve İtalyada gazeteciler, ordunun ayrılmaz bir cüz'ü sayılıyorlar. Müttefiklerin de gazetecilere bu kıymeti vermeleri ve onların düşman işine yarayacak malûmatları başka her şeyi yazmalarına müsaade etmeleri icab ederdi. Fransada böyle yapılmış olsaydı Fransa, İngiltere, Amerika efkârı umumiyesi lâyıkile tenevvür eder ve en kat'i tedbirleri ve yardımları vaktinde almak ihtiyacını hisseder di Fransızların iyi teçhiz olunmuyan kuvvetlerile Almanların tam teçhizatlı motörize kıt'aları arasında vuku bulan muharebelerde birçok kahramanlık hâdiseleri oluyordu ki bunları yazmak, heyecanla okunmalarını temin ederdi. Fakat bunların yakından müşahede edilerek yazılmasına imkân verilmediği için hâlâ birçokları Fransızların canla başla harbettiklerine dair ileri sürülen iddiaya inanmamaktadırlar.

Hatta harb muhabirlerinin gördükleri şeylere dair de fazla bir söz söylemelerine müsaade edilmemekte idi.

Muhabirler, mayısta muhacirlerin sebeb oldukları kargaşalıklara şahid olmuş ve bunun ne netice vereceğini tahmin etmişlerdi. Muhabirler, bombardıman edilen trenler içinde seyahat etmişler, muhasım kalabalıklar tarafından linc edilmek tehlikesile karşılaşmışlar, bombardımana uğrayan köylülerin köylerini baştanbaşa bırakıp gittiklerini görmüşlerdi. Fakat muhacirlerin yolları tıkadıklarına, memleketi bozguna uğrattıklarına, askeri harekâta müdahale ettiklerine dair söz söylemek yasaktı. Trenlerle demiryollarının bombardıman edildiğine dair bir şey yazmamak için sıkı fıkı talimat verilmişti. Bu yüzden herkes, yerli yerinde kalmak lâzım geldiğini idrak edemiyar ve herkes yerini yurdunu bırakıp kaçıyordu. Halbuki hükûmetin yalnız asker ve trenlere müsaade ettiği, sivillerin istasyonlara doldurarak beklemelerinin sebebsiz ve gayesiz bambaşka bir sebebden edilmiş olsaydı, vaziyet hükûmetin muhacirlere karşı müspet bir siyaset takib etmesi için neşriyat müsaadesi alıyor ve bu yüzden vazi... bir türlü düzelemiyordu.

Amerikalı harb muhabirlerinin cephede kalmalarına müsaade edilmiş olsaydı ,bunlar fırsat kaçmadan Amerika efkârı umumiyesinin gözünü açarlar ve vaziyetin ciddiyetini sür'atle öğretirlerdi. Bu sayede İngiltere de hakikî vaziyeti öğrenerek iş işten geçmeden yeni bir seferî kuvvet hazırlar ve bilhassa bu işle meşgul olurdu.

Continental otelinde yerleşen İstihbarat Nezareti, dünyanın her tarafından gazete muhabiri davet etmekle kendi işlerini güçleştirmişti. Bütün bu gazetecileri kontrol etmek ve bunlarla meşgul olmak, mühim bir mesele idi. İstihbarat Nezarti işin içinden çıkmak için kolay bir çare bulmuş ve mühim bir muharebe vuku buldukça muhabirleri Pariste tutmuştu. Continental oteli, mütekaid zabitlerle gazeteciler tarafından idare ediliyor ve burada bilhassa sistemsizlik göze çarpıyordu. Nezarette birçok kadın yardımcılar vardı. Meselâ harb muhabirlerini idareye memur olan miralayın bir kadın muavini vardı ki ona «Küçük Napolyon» adını takmıştık. Bütün vazifeyi bu kadın ifa ediyordu. Sonra Sansür idaresinde de başsansörün baldızı hüküm sürüyordu. Bu bayan şapkasına bile bir makas resmi koymak modasını icad etmişti.

Fransız sansörleri bir aralık, mavi kalem kullanmakla iktifa etmiyerek üstelik makas da kullanıyor ve yazıları çizeceklerine makasla kesiyorlardı. Makasla kesilen yazılardan geride kalan parçaları birbirine ekleyerek yeni bir kâğıda yapıştırmak, ondan sonra telgrafhaneye vermek icab ediyordu. Ren kıyılarındaki bir ileri mevzide geçirdiğim geceyi anlatan bir makale yazmıştım. Makalede «Majino hattı, hemen hemen geçilemez olduğu intibaını veriyor» demiştim. Bu cümledeki «hemen hemen» kelimeleri çıkarılmıştı. Diğer bir yazıda hava akınlarının muhtelif şehirler üzerindeki tesirini izaha çalışmış, maddî hasarın nasıl hasıl olduğunu tavzih ederek bilhassa telefatın azlığına işaret etmiş, yalnız bir trenin bombardımanı yüzünden birkaç civciv ile bir tavşanın öldüğünü anlatmıştım. Sansör trene aid bahsi tamamile kaldırdığı için yazıdan çıkan mana şu olmuştu: «Birkaç kasabanın bombardımanı neticesinde ancak birkaç civciv ve bir tavşan ölmüştür!»

O zaman bu telgrafları Continental otelinin memurları doğrudan doğruya telgraf veya telefonla verdikleri için bu yazının Londraya gönderilmesine mâni olamamıştım. Londra bu ve buna benzer yazıları aldığı halde gazeteler, Fransadaki mümessillerile temas edemiyorlardı. Çünkü telefon vasıtasile temastan menedilmişlerdi. Fransızlar bir aralık bu yasağı kaldırdılarsa da aynı sırada Almanlar Amiens ile Dieffe'i bombardıman etmişlerdi, ve bunun neticesi olarak Paris ile Londra arasındaki telefon hatları da kesilmiş, ve Londra ile temas için Nevyork vasıtasile Londraya giden kablodan istifade edilir olmuştu. Bir gazete muhabiri, büyük bir talih eseri olarak kayda değer bir şey bulur ve Parise dönerek onu gazetesine bildirmek isterse, yazısının sansürden çıkması için iki gün geçiyordu !Mayısın sonlarına doğru askeri sansür daha fazla sür'atle hareket eder bir vaziyet almışsa da harb haberleri gazetecilerin araştırma eseri değil, belki miralay Thomas'ın konferansları eseri oluyordu. Yani, bütün harb haberlerinin membaı bir tek adamdı ve bu adam miralay Thomas'tı. Yalnız onun sözleri bütün dünya gazetelerinde intişar ediyordu.

Bu sırada hükûmetin hangi haberleri sansür etmediği, onun sansür ettiği haberlerden daha iyi tanılıyordu. Meselâ General Sikorski nutuklarının birinde zaferin kazanılmasından sonra Polanyanın tekrar direleceğini ve teşekkül edeceğini söylemişti. Fakat bu sözler neşrolunamadı. Çünkü hükûmet bunların da neşrolunmamasını emretmişti.

Fransız hükûmetinin lâyıkile kontrol edemediği bir tek propaganda vasıtası vardı. O da radyo idi. Almanların Paristen 30 mil mesafede bulundukları sırada Eddie Ward'la birlikte Paris radyosuna giderek B.B.C için bir mesaj vermiştik. Buraya girerken hiç bir kimse kim olduğumuzu sormadı ve radyoda ne okuyacağımızı anlamağa teşebbüs etmedi. Biz de istediğimizi söyledik. Daha sonraları anladığıma göre bizim radyoda okuduklarımızı hiç bir kimse de dinleyip kontrol etmemişti. Beşinci kola mensub bir kimse, radyoya girerek, mikrofonun önüne geçer, Almanların Parisi kuşattıklarını, ve Parisin düşmek üzere olduğunu söyleyebilir, yahud bir ihtilâlci Paris halkını kalkındırmak için istendiği tarzda hareket edebilirdi.

Parisle Fransa, millî gururu tahrik edecek sözlere muhtacdı ve matbuat bu işi başarabilirdi. Halk bu çeşid yazılarla besleneceğine ,buz gibi resmî tebliğlere ve muhacirlerin neşrettikleri hikâyelere bırakılıyordu. Bunun neticesi olarak Parisliler eskisi gibi yaşıyor ve yeni vaziyete uygun hiç bir tedbire lüzum görmüyorlardı. Her Parise gittikçe halkın kahvelerde oturduğunu, ışık erkek ve kadınların Champs Elysée'yi doldurduğunu, görüyordum. Parisin eğlendiğini ve keyif sürdüğünü gören askerler, cepheye çok fena bir intıba içinde gidiyor, cephe gerisindeki halk zevku safaya dalmış olduğuna göre hayatını istihkar için bir mana veremiyordu. Çok geçmeden Alman askerleri Parisin bulvarlarını çiğnemiştir ve Paris sokaklarında dolaşan ışık kadınlar, evlerinde kapanarak ağ amağa koyulmuşlar, yahud ilerleyen düşman karşısında köyden köye kaçmışlardır.

(Devamı var)

Doğru değil mi?

Göçmenlere böyle muamele etmemek lâzımdır!

Adresi bizde saklı ve Eskişehirde oturan Rumanyalı bir göçmen bize şu satırları yazıyor:

«Lüleburgazda iken serbest göçmen hakkını iktisab ettiğimden Eskişehirde oturmaya karar verdim. Fakat 937 senesindenberi sayısız müracaatlerime rağmen bir türlü tesçilim kabil olamadı. Vekâlete verdiğim beyanname üzerine Eskişehir Vilâyetine tesçilim için emir geldiği halde bir de Lüleburgaza sorulmak icab ettiği tarzında mesele uzatıldı. Bu işin tacili için Eskişehir Vilâyetine sunduğum istida 23/8/940 tarihinde 2698 numara ile Lüleburgaza gönderildiği ve bir çok defalar tekid edildiği halde hâlâ cevab alınamadı. Elimde nüfus tezkeresi olmadığı için hiç bir işe giremiyorum. Sefil ve perişan bir haldeyim. Nazarı dikkati celbetmenizi dilerim.»

Üç senede bir göçmenin tesçil edilememesi her halde kolay kolay affedilir ihmallerden değildir. Hiç bir vatandaşın işini uzatmak doğru olmamakla beraber bilhassa memleketimize yeni gelmiş ve henüz yerleşip müstahsil vaziyete geçememiş ırkdaşlarımıza daha fazla kolaylık - lar göstermek lâzımdır.

Doğru değil mi?

Şehir Haberleri

Ucuz eşya temini için

Ay başından itibaren devlet mamulâtı bir elden satılacak

Devlet fabrikaları mamulât ve masnuatının bir elden piyasaya çıkarılması ve bilhassa toptan satışların kontrol altına alınarak devletin piyasaya ucuz mamulât çıkartmakla yaptığı fedakârlığın istismarına meydan verilmemesi için ittihaz edilen kararların aybaşından itibaren tatbikına geçilecek ve yeni teşkilât faaliyete geçecektir.

Şimdiye kadar yünlü ve pamuklu fabrikalar gruplarının ve bazı fabrikaların ayrı ayrı bulunan satış teşkilâtları kaldırılmakta, bunun yerine Pazarlar müdürlüğüne bağlı bir satış birliği kurulmaktadır. Karabük fabrikaları mamulâtından maada, pamuklu kombinaları mamulâtı, yünlü fabrikaları mamulâtı, pamuk ve yün iplikleri fabrikaları mamulâtı, Beykoz fabrikası mamulât ve masnuatı bu tek elden bütün memleket piyasalarına arzolunacaktır. Bu satışlarda hiç bir mutavassıt kabul edilmiyecek, siparişler doğrudan doğruya alınacak ve siparişi veren, memleketin hangi köşesinde olursa olsun ve miktar ne kadar az bulunursa bulunsun sipariş mahalline gönderilecektir.

Devlet fabrikaları mamulâtının toptan satışlarında bilhassa her ele ihtiyacdan fazla mal vermemeğe ve bu suretle muhtelif ellerde stok toplanmamasına itina olunacaktır. Bunun için muamele yapılacak olanlara alım ve satımlarını kaydettirecekleri birer vesika verilecektir.

MÜTEFERRİK

Askerlerimize kışlık hediye

Askerlerimize gönderilecek kışlık hediyelerin hazırlanması için mekteb talebeleri tarafından büyük gayretler sarfedilmektedir. Dün akşama kadar toplanan hediyelerin mühim bir kısmı merkeze teslim edilmiştir. Hediye müddeti birincikânunun on beşine kadar uzatıldığından, toplanmakta olan hediye miktarının yüz bin parçayı bulacağı tahmin edilmektedir.

Bir resim sergisi açılıyor

Eminönü Halkevinden:

1 — 15 birincikânun 1940 ta Evimizde bir resim sergisi açılacaktır.

2 — Bu sergi yalnız amatörlere mahsustur. Ancak resim muallimleri ve talebelerile hususî surette çalışıp resim yaparak bu sahada kendilerini tanıtmış olanlar iştirak edebilirler.

MAARİFTE

Mekteblerde havacılık dersi

Orta tedrisat müesseselerinde havacılık derslerine birincikânunun başından itibaren başlanacaktır. Bu ders, her sınıfa haftada bir saat okutulacaktır. Ayrıca, havacılığa dair mütehassıslar tarafından konferanslar da verilecektir.

Haylaz talebeler

Mekteb muallimlerile polis tarafından şimdiye kadar haricde yakalanan talebelerin isimleri mekteblerine bildirilmiştir. İnzibat meclisleri dünden itibaren bu gibi talebelere ceza vermeğe başlamışlardır. Verilen cezalar, en aşağı üç gün tardı muvakkattir.

İzmitte kömür, odun buhranı

İzmit (Hususî) — Belediye tarafından kömürün kilosuna 3,5 kuruş, odunun kilosuna 30 para nark konmuştu. Köylerden şehre odun ve kömür getirenler bu narkı beğenmediklerinden şehre mahrukat getirmemeğe başlamışlardır, bu suretle de şehirde mahrukat buhranı başlamıştır.

Kısa Haberler

★ **Vali muavini Ahmed ve jandarma kumandanı yarbay Ziya dün Çatalcaya giderek kaza işleri ile meşgul olmuşlardır.**

★ Mermercik isimli bir motör Bozburunda karaya oturmuş ve delinerek su almıştır. Motörün içindekiler kurtarılmıştır.

★ **Türk - İngiliz ticaret birliği ile mevcud anlaşmalara ilâveten yeniden beş buçuk milyon liralık bir ticaret anlaşması akdi için Ankarada cereyan eden müzakerelerin esasları üzerinde mutabakat hasıl olduğu haber verilmektedir.**

★ Tasfiye halinde bulunan İş Limitedin tasfiye muamelesi bitmiştir. Tasfiye memurları mevcud bir kaç büyük ihtilâfı İş Bankasına devretmiştir. Bunlarla Banka meşgul olacaktır.

★ **Yakında açılacak olan Ege tütün piyasası için İngiliz Ticaret birliği gibi Amerikalılar da hazırlık yapmaktadırlar. Amerikan kumpanyaları alınacak tütünlerin Amerikaya sevk yolu üzerinde merkezden talimat istemişlerdir.**

Ankara Borsası, 29-11-940

Londra	1 Sterlin	5,24
Nevyork	100 Dolar	132,20
Cenevre	100 İsv. Frc.	29,6875
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	1,6225
Madrid	100 Peçeta	13,90
Budapeş	100 Pengö	26,5325
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,175
Yokoha.	100 Yen	31,1375
Stokhol...	100 İsveç K.	31,005

Altın fiatı

Dün Reşadiye altını 2420 kuruş ve altının gramı 281 kuruştan muamele görmüştür.

Hava Tehlikesine Karşı

Şehirlerin korunması

Muhtelif tedbirler

Yazan: **Arif A.**

Sivil halkın bombardımanından güdülecek gaye harb maneviyatının kırılması ve silâhlı kuvvetlerle malzeme ihtiyatlarının yıpratılmasıdır. Bu maksadla taarruz edecek tarafın karşılaşacağı hedefler hadsiz, hesabsızdır. Mesken binalar, şehir vesaiti nakliyesi, köprüler, demiryolları, elektrik santralları, tayyare meydanları ve depolar seçilecek hedefler arasına girer... İşte bunlardan birini ehemmiyetine göre zamanında seçmek muvaffakiyet ihtimalini çoğaltır.

Şunu unutmamak ve ihmal etmemek lâzımdır ki, yer müdafaası ve pasif korunmanın bilindiği topraklar üzerinde en fazla enerjisi olan bir bombardıman bile maneviyatı sağlam tarafı mağlûb edemez. Büyük Harb, hedefler üzerine atılan binlerce ton merminin maneviyat sarsamıyacağını ortaya koymuştur. Tayyarenin ise yerden yapılan bombardımanlar gibi fazla miktarda cepaneyi yanında hazır bulundurabilmesi teknik vasıflarının kifayesizliği dolayısile imkânsızdır. Buna mukabil sür'at bu noksanı telâfiye çalışmakta, bir yerden öteye ateş kuvvetini nakletmede kolaylık göstermektedir. Kaçanı da kovalayan tayyare ateşi harb kaideleri arasında kıymet kazanmıştır. Yalnız şu var ki; bunlara karşı müdafaa tedbirleri de zamanında ve yerinde alınırsa tesirli bir korunma temin edilebilir. Harb sanayiinin bundan yarım asır evvel olduğu gibi dağınık olmaktan ziyade toplu bir halde fabrikalara intikal etmiş bulunması da hava silâhlarının müessir olmasına meydan vermektedir. Bugün için artık sanayi merkezlerinin tam bir toplulukla ve ciddiyetle müdafaa edilmeleri zarurî olmuştur.

Biz burada daha ziyade şehirlerin korunması bakımından bazı tedbirleri gözden geçireceğiz. Bir şehir üzerine olacak hava taarruzundaki tesir, nüfus kesafetile mütenasib olur. İnşa ve itiyadlar dolayısile dağınık ve bilhassa bahçeli evler halinde kurulmuş bir şehre karşı olacak tesirle sık yapılı bir şehre karşı yapılacak taarruzdaki tesir arasında dağınık tarafın lehinde bir kazanc vardır. Paris gibi bir şehrin hiç müdafaa edilmeden bombardımanlarla tahrib edilmesi, ancak hektar başına iki ton ağırlığında bomba atmakla mümkün olur. Yetmiş kilometre murabbalık bir sahayı tahrib için ise (14000) ton bombaya ihtiyac vardır ki, her biri bir ton bomba taşıyacak kabiliyetteki bin tayyarenin on dört gün çalışması lâzım geliyor demektir. Bu rakamlar, bütün bombaların tam olarak hedeflerini bulduğu hallerde müspettir; aksi halde alınacak netice daha cılız olur.

Bu rakamların hakikî ölçüsü olur olmaz bütçelerin tahammül edeceği bir yük değildir. Bu çeşid bombardımanlar ancak harbin ilk günlerindeki çılgınca ve hesabsız sarfiyatla yapılabilir. Yoksa sıkışık hallerde böyle bir harekete maddî imkânlar bulunmaz. Çünkü havacılık ikmali çok güç olan bir sınıftır. Bilhassa açık havalarda ve kuvvetli bir müdafaa karşısında bir şehrin tahrib edilmesinin müşkülâtını tasavvur etmek için Londra üzerlerine gözlerimizi çevirmemiz kâfi gelir.

Bu tesirler önünde alınacak korunma tedbirleri muhteliftir. Şehir satıhlarının genişletilmesi, dolayısile nüfus kesafetini azaltmak, binalar arasındaki meydanları mümkün mertebe çoğaltmak basit gibi görünen ve fakat emniyet telkin eden işlerdir. Bina çatılarının yerine bombaların delici kudretine mukavemet edecek betonarme muhafaza satıhları koymak faydadan geri kalmaz. Bu çatı mahfazaları aynı zamanda yangın bombalarına karşı da bir emniyet tedbiri almak bakımından faydalı görünür.

Şehirlerin bahçeli evler halinde inşası çok faydalıdır. Bu bahçeler yukarıda dediğimiz gibi şehir sathını genişleterek kesafet azlığını temin ettiği gibi esaslı korunma çaresi olan siper ve sığınakların da hazırlığına yarayacak boşlukların yerini tutarlar. Böylece kurulacak şehirlerin hududu merkezden uzak kalacak ve bu sebeble günlük ihtiyacların karşılanması yolunda az çok bir müşkülât baş gösterecektir. Fakat hiç biri ferdin ve cemiyetin korunması yanında ehemmiyet verilecek bir noksan sayılmaz. Halkın şehir dahilinde dağılması ne kadar geniş mikyasta temin edilebilirse korunma o derece kolay olur. Dağılmayı daha ziyade nüfusu birkaç milyonu bulan şehirler için düşünmek lâzımdır. Bizde olduğu gibi bahçeli evlerden kurulu şehirlerin mevcudiyeti memnuniyetle karşılanacak hallerdendir.

Ferdin alacağı tedbirler başında siper ve sığınakların hazırlanması kalır. Bu da ne külfetli, ne de tasavvur edileceği kadar masraflıdır. Ancak korunmanın temin edeceği iyilikleri kavramış olmak böyle bir tedbirin alınmasında çabukluk kararı vermekte müessir olur. Bizim de ümid ve temennilerimiz vatandaşların tam bir emniyet içinde bulunduklarını görmek ve sezmektir.

Arif A.

ÜNİVERSİTEDE

Hukuk Fakültesinde doktora kursları

Hukuk fakültesi seminer ve doktora kurları, önümüzdeki ayın ikisinden itibaren başlayacaktır .Fakülte idaresi, bu sene programlarda mühim tadilât yapmıştır. Doktora talebesi için mecburî olan bu kur ve seminerlere, lisans talebesile haricden isteyenler de devam edebileceklerdir.

ADLİYEDE

Madam Atina tevkif edildi

Madam Atina, Katina, Vasiliki ve Amelya isminde dört kadın küçük yaşta kızları fuhşa teşvik ettikleri kaydile dün Adliyeye gönderilmişler, sorguya çekildikten sonra dördü de tevkif edilmişlerdir. Polisçe Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Reşidpaşa hanının 2 numaralı dairesinde arama yapılarak, bazı kızlar, bu arada biri on dördünde ,biri daha küçük yaşta iki kız bulunmuştur.

Madam Atinanın eski randevuculuk davasında İstanbul birinci asliye ceza mahkemesince verilmiş mahkûmiyet kararı, şimdi Temyiz mahkemesinde tetkik safhasındadır.

IKTISAD

Ham kauçuk ihtiyacı

Türk - İngiliz ticaret birliği hesabına şehrimize son gelen 302 ton ham kauçuğa Bulgaristan ve Yunanistandan talebler vardır. Bulgar kauçuk sanayii bilhassa ham kauçuğa geniş mikyasta muhtac bulunmaktadır. Fakat bu ham kauçuğun memleketimizden çıkmıyacağı muhakkak addolunmaktadır .

Dün yapılan ihracat

Dün şehrimizden yarım milyon liralık ihracat yapılmıştır. Bunun en mühim kısmını Almanyaya ihrac olunan muhtelif cins maddeler tutmaktadır. Bu meyanda Almanyaya 300,000 liralık bir parti tütün de satılmıştır.

Belediyenin yaptırdığı motör

Belediye, Mezbahadan et nakli için iki motör inşa ettirmekte idi. Bu motörlerden birinin inşaatı ikmal edilmiş ve dün Belediye Reis Muavini Lûtfi Aksoyla Fen müdürü Nurinin ve diğer davetlilerin huzurile denize indirme merasimi yapılmıştır.

Mükâfat kazanan memleket tabloları

Halil Dikmenin eserleri

Ankara 29 (Hususî) — Partinin, memleketin muhtelif yerlerine gönderdiği ressamlar tarafından hazırlanmış olan eserler, jüri heyetince tetkik edilmiş, ressam Halil Dikmen birinciliğe, Arif Kaptan ikinciliğe, Edib Hakkı Köseoğlu üçüncülüğe seçilmişlerdi. Şimdiye kadar otuz vilâyette yapılan bu seyahatlerle, ressamlarımız üç yüze yakın eser hazırlamışlardır. Parti Genel Sekreterliği eserleri en ziyade beğenilen bu üç ressama sırasile 400, 350, 300 lira mükâfat vermiştir. Onuncuya kadar yedi ressama da yüz ellişer lira verilecektir.

Hamiyetli vatandaşlara gümüş yüzükler

Hava Kurumunun evvelki gün Ankarada toplanan umumî heyeti

Ankara 29 (a.a.) — Hava Kurumuna bir yardım olmak üzere evlenme yüzüklerini Kuruma terkeden vatandaşlara Kurum tarafından verilecek olan yüzükler yaptırılmış ve dağıtılmasına başlanmıştır. Gümüşten yaptırılmış olan bu yüzüklerin üzerinde Türk Hava Kurumunun işaretleri ve havacılığımızın remzi olan kanatlar bulunmaktadır.

HEM NALINA MIHINA

İşte yeni nizam!

Rumanyadan gelen haberler, bu memlekette, lejyonerler veya Demirmuhafızlar denilen teşekkülün «hükûmet içinde hükûmet» denilen ve medeni bir devlet vasfına asla yaraşmıyan bir zorbalar saltanatı kurduklarını göstermektedir.

Bunlar, senelerce, Rumanyayı idare etmiş olan devlet adamlarını hapisanelerde kurşuna dizmekte, zorla, evlerinden kaldırdıktan sonra öldürüp şuraya buraya atmaktadırlar. Böylece Rumanyada, can emniyeti namına bir şey kalmamış ve memleket, çetelerin birbirine girdiği zamanki halile Makedonyaya dönmüştür. O zaman, hiç olmazsa, Osmanlı Saltanatının polisi, jandarması, avcı taburları ve diğer askeri kuvvetlerile idari teşkilâtı ve adliyesi, çetelere karşı, ellerinden geldiği kadar şiddetle mücadele ederlerdi. Rumanyada ise, şimdiye kadar, lejyoner veya Demirmuhafız denilen teşkilâta müsamaha edildiği görülüyor. Bunlar, petrol mıntakalarında çalışan İngilizleri evlerinden kaldırıp öldüresiye dövmekle başladıkları tedhiş işini, şimdi, dünkü siyasî parti mücadelelerinin intikamını almak için, önlerine geleni tepelemeğe kadar vardırdılar.

— Onlar bizi öldürmüşlerdi; şimdi biz de onları öldürüyoruz, diyeceklerdir. Fakat, ferdler arasında bile merdud ve ancak iptidai kavimlere hâs olan «kan gütme» davası, medeni bir camia içinde, siyasî bir parti mücadelesi halini alırsa, büsbütün tehlikeli ve menfur olur; fasid bir daire şeklinde devam edip gider. Bugün Alman işgal kuvvetlerinin yardımile hapisanelerden boşanarak eski hasımlarını temizleyenler, yarın, kendi başlarına kaldıkları gün, aynı şekilde temizleneceklerini unutmamalıdırlar.

Demirmuhafızlara dayanan hükûmet, şimdiye kadar, bunların memleket içinde bir tedhiş sistemi kurup tatbik etmelerine, maruf tabirile terör yapmalarına müsamaha etmiştir; isterseniz, siz, bu «müsamaha» kelimesi yerine «teşvik» sözünü de kullanabilirsiniz. Hükûmet içinde hükûmet, o kadar gemi aziya almıştır ki artık asıl hükûmeti dinlemediği de görülüyor. Bir memlekette, meşru hükûmetin yerine, gayrimeşru bir kuvvet, bir siyasî çete ile haricden gelen ecnebi kuvvetlerine dayanarak iktidar mevkiini eline geçirirse, işte böyle olur. Demirmuhafızların içinde, şiddet ve dehşet taraftarı bir hizib bulunduğu ve onların intikam almak için, adli mahkeme, harb divanı, hatta ihtilâl mahkemesi kararlarını bile beklemek sabrını göstermeden eski parti düşmanlarını kurşuna dizdikleri anlaşılıyor. Bu vaziyet karşısında, en büyük mes'uliyet diktatör General Antonesku ile memleketi işgal ederek tabii ve meşru hükûmet yerine ihtilâlci çeteleri işbaşına getiren Almanyaya düşer. Esasen, Demirmuhafızların yapıklarının bir eşi, bir zaman, Almanyada da yapılmış; Hitlere karşı suikasd hazırlıyorlar, diye bir takım parti ve ordu erkânı, partinin S.S. veya S.A. denilen müsellâh teşkilâtı tarafından evlerinde bastırılarak bilâmuhakeme ve tabii bilâmerhamet öldürülmüşlerdi. Selâm şekline varıncaya kadar Almanyadaki ağabeylerini taklid eden Demirmuhafızlar, ortaya bir suikasd bahanesi bile atamamışlardır. Hapisanelerde eli ayağı bağlı yatan adamlara, suikasd hazırlığı atfetmek kolay değildir de, ondan galiba.

İbret alınacak nokta: Almanyanın Rumanyaya hediye ettiği yeni nizam, işte budur: Gayrimes'ul ellerin kanlı nizamı!

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyamdan mes'uliyet kabul olunmaz.

Hayattan hikâyeler

Hayat şarkısı

Mahmud Yesari

Karşı apartımanda, bir genc hasta vardı. Öğle üzeri pencerenin kenarındaki şezlongu çarşaflarla örtüyor, yastıklar koyarak hazırlıyor, onu, getirip yatırıyorlardı.

Sonbahar... Yaprak dökümü... Korkulu mevsim...Güneşli, sıcak havalarda pencereyi açıyorlar; hastaya, «hava» aldırıyorlar.

Yazın bile çamurları kurumıyan ıslak sokağın çöp kokulu havasından, zavallı hasta «hava» alacak! Fakat apartımanların sinsi küf kokularından, bu, çöp kokulu da olsa, açık hava, gene, elbette iyidir.

Pencere açıldığı zaman, hastayı, daha iyi görebiliyorum. Dalgalı koyu kumral saçlı bir genc... Ancak on sekizinde, on dokuzunda. Çukura batık koyu siyah gözleri, sönük sönük bakıyor. Avurdlar çökük; renk, irin sarısı... Battaniyenin üzerine çıkardığı ellerinin mumya parmakları, beyaz örümcek ayakları hissini veriyor.

Dalgın yatıyor. Evdekiler, sıra ile, onun başucuna geliyorlar. Onu güldürmek için - tabiî, kendilerinin de zorla güldükleri muhakkak, - gülüyorlar; kitab, gazete okuyorlar.

İlâc, yemek zamanları hiç şaşmıyor. Bu genc, bir sanatoryomda da, ancak bu kadar ihtimamla, dikkatle bakılabilir. Belki de, bir sanatoryomdan taburcu edilmiştir. Çünkü, sanatoryomlar, «ümidsiz» hastaları evlerine gönderirler.

Bu da doğru. Sanatoryom, cana can katamaz ki... Ne de olsa, yabancı ellerde, yabancı bir hava içinde öleceğine, kendi evinde, ılık bir şefkat havası içinde ölsün.

Veremin korkuncluğu, ne hastaların sık sık öksürmelerinde, ne iştihasızlıklarında, ne birteviye tükürmelerinde, ne de günden güne artan halsizliklerindedir. Çok güç can veriyorlar. Ve son dakikaya kadar, kendilerini biliyorlar. öleceğini, ölümün yaklaştığını anlayorlar. bilerek ölüyorlar.

Böyle ölüme mahkûm insanlar, elbette ılık bir şefkat havası içinde ölmelidirler.

Karşı apartımandaki genc hasta, ne millettendi? Bir insandı, bir gencdi. Ölümün, gencken insanların yakasına yapışması hilkatin çok acı bir haksızlığı.

Bu çocuk, daha, dünyasını görmeden gidecek!

— Görüp de ne olacak? Yaşadıkça eziyet ,ıstırab çekecek!

Demeyiniz.

Eziyet, ıstırab da hayatın ayrı zevkleridir. Bırakın, yaşasın da çeksin.

Benim apartımanın yanındaki balkonlu apartımanda kıvır kıvır fesliğen saçlı, gül yanaklı, gül dudaklı bir genc kız var. Hava, güneş, yağış olsun, erkenden balkona çıkar, çiçeklerini sular. Sonra, şarkı söyleyerek ev işlerine uğraşır.

Öğleyin, başına bir kırmızı kordelâ takmış, kimonosunu giymiş, balkona çıkar, dirseklerini balkonun parmaklığına dayar, sokağı seyrederek şarkı söyler.

Tatlı bir sesi var. İnsanı, gayriihtiyarî, hayal uçurumlarına atıverir.

Bir gün, gözüm ilişti. Genc hasta, şarkı sesi duyunca doğrulmak istiyormuş gibi kımıldandı. Yanındakiler, hemen, onun başının altına bir yastık koydular.

Genc kız, şarkıyı bitirip balkondan çekildiği zaman, hastanın başı, tekrar yastıklara gömüldü. Sonradan konan yastığı, başının altından aldılar.

Eğer, genc kızla bir tanışıklığım olsaydı:

— Şarkıyı kesme!

Diye yalvarırdım.

Genc hasta, günden güne eriyordu. «Eriyen hasta» nın «ağırlaştığını», apartımanın öbür odalarında sabahlara kadar yanan ışıklardan ve dolaşan gölgelerden anlayordum.

Genc kız, dünyalar umurunda değil, evin içinde, balkonda, sabah, öğle, akşam, şakıyordu.

Genc kızın, bir gün, sesi çıkmadı, balkonda da görünmedi. Genc hastanın, o gün - bir bahar güneşi de vardı - renği, biraz daha soldu.

Genc kız, ertesi gün de görünmemişti.

Genc hastanın da başı yastıklara daha fazla gömüldü.

Üçüncü gün, genc hastayı, pencere kenarındaki şezlonga yatırmadılar. Yalnız, kır saçlı bir kadının, şezlonga çöktüğünü, bağıra bağıra ağlamamak için, mendilini ısırarak sessiz hıçkırdığını gördüm.

Apartımana, papasların uğramaları da sıklaşmıştı. Hele son gün, bir zangoçun apartıman kapıcısı ile konuştuğunu da görünce, faciaının, bitti, bitmek üzere olduğunu anladım.

Öğleden sonra, komşu balkonun kapısı açıldı ve kıvır kıvır fesliğen saçlı, gül yanaklı, gül dudaklı genc kız, şarkı söyleyerek balkona çıktı.

Çok geçmedi. Genc hastayı, pencerenin kenarındaki şezlonga getirip yatırdılar. Hasta, dalgındı, bitkindi, fakat yaşıyordu.

Genc kız, o gün neşeliydi. Akşama kadar şarkı söyleyerek odasını, balkonu. silâi, süpürdü, temizledi.

Genc kıza, bir hal olmuştu. Ertesi gün, gene balkonda görünmedi.

Genc hasta, akşam karanlığına kadar, pencere kenarındaki şezlongda, yarı ölü, yattı.

Bir gün sonra, karşı apartımandan, çığlıklar arasında gencin cenazesi çıktı.

★

Düşünüyorum. Genc kızın şarkıları, onu, iki gün fazla yaşatmıştı. Eğer genc kız, şarkıların arkasını kesmemiş olsaydı, genc hasta, daha ne kadar yaşardı?

Günlerce ve günlerce...

Ben, buna inanıyorum.

MAHMUD YESARİ

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program	18,03 Caz orkestrası
8,03 Müzik	18,40 Türk müziği
8,15 Haberler	19,00 Konuşma
8,30 Müzik	19,15 Solo şarkılar
8,45 Ev kadını	19,30 Haberler
★	19,45 Fasıl heyeti
13,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
13,33 Şarkılar	20,45 Şarkılar
13,50 Haberler	21,15 Konuşma
14,05 Oyun havaları	21,30 Sa. Orkestrası
14,20 R. Bandosu	22,30 Haberler
15,10 Müzik	22,50 Dans müziği
★	23,25 Kapanış.
18,00 Program	

Osmanlı Bankası

İLÂN

Osmanlı Bankasının Galata İdare Merkezile, Yenicami ve Beyoğlu Şubeleri veznelerile kiralık kasa daireleri 2 ilkkânun 1940 dan itibaren işları ahire kadar aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaklardır:

Vezne saatleri

Adi günlerde saat 9 dan saat 12 ye kadar, saat 13,30 dan saat 15 e kadar.

Cumartesi günleri saat 9 dan saat 11,30 a kadar.

Kiralık kasa daireleri

Adi günlerde saat 9 dan saat 12 ye kadar, saat 13,30 dan 16 ya kadar.

Cumartesi günleri saat 9 dan saat 12 ye kadar.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA
Bu akşam saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
Beyoğlu İstiklâl caddesinde
KOMEDİ KISMINDA
Bugün saat 14 te
ÇOCUK OYUNU
Gece saat 20,30 da
D A D I

***

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA
Cumartesi günü saat 16 da matine
Akşamı saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
Pazar gündüz saat 11 ve 15,30 da
Akşamı saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA

***

KOMEDİ KISMINDA
Pazar gündüz saat 11 ve 15,30 da
Akşamı saat 20,30 da
D A D I

İdrar zorluğu, mesane iltihabı, eski ve yeni belsoğukluğu ve böbrek hastalıklarına karşı
BELSAMİTOL
kaşeleri kullanınız.

Satılık Yalı

Vaniköyünde: İki katlı büyük bahçeli bir yalı satılıktır. 43225 telefon numarasına müracaat.

ÜROLOG OPERATÖR Prof.
Bahaeddin Lûtfi Varnalı
Böbrek, Mesane, İdrar ve Tenasül yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya Aprt. No. 2. Telefon: 42203.

OPERATÖR
RIZA ÜNVER
Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22, Mavi yapı
Telefon: 22683

Memur Alınacak

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden:

1 — İdaremizde münhal maaşlı ve ücretli memuriyetlere lise mezunları müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.

3 — Müsabakada muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükmüne göre (20) lira aslî maaş veya (75) lira ücret verilecektir.

4 — İsteklilerin 788 sayılı memurin kanunun 4 üncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin «30» yaşını geçmemiş olmaları lâzımdır.

5 — Müsabakaya girmek istiyenlerin 14/12/940 günü akşamına kadar dilekçe ve evrakı müsbitelerile birlikte imtihanların icra olunacağı P. T. T. Merkez Müdürlüklerine müracaat etmelidirler.

6 — Müsabaka lise mevcud olan P. T. T. Merkez Müdürlüklerinde 19/12/940 perşembe günü saat 9 da yapılacaktır. (11346)

BEBEK PALAS TAM KONFORLU LÜKS OTEL ve İÇKİLİ LOKANTA

Kış servisimizden istifade buyurunuz. Tenzilâtlı fiatla pansiyon komple kabulüne başlanmıştır. Ailece yemeklerinizi, içkilerinizi lokantamızın Boğaza karşı güzel manzaralı kış bahçesi salonlarında alınız. Çok memnun kalacaksınız. Kış içinde bir yaz hayatı geçirmiş olursunuz. Düğünler ve hususî ziyafetler kabul olunur. Telefon: 36 - 158

Fiat Murakabe Komisyonundan:

36 numaralı ilân — Ceb fenerleri ve ceb fenerlerinde kullanılan pil ve ampullerin her birinden veya hepsinden ellerinde ikişer düzüneden fazla bulunanlar bu malların cinslerini ve miktarlarını bir beyanname ile 2/12/1940 pazartesi günü akşamına kadar Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde Fiat Murakabe Bürosuna bildireceklerdir.

Keyfiyet 29 numaralı millî korunma kararnamesinin altıncı maddesine istinaden ilân olunur. (11361)

KUŞ TÜYÜNDEN

Yastık, Yorgan, Yatak kullanmak kese ve sıhhatinize faydalıdır.
BİR KUŞ TÜYÜ YASTIK 1 LİRADIR
Yatak yorganları da pek ucuzdur. Adres: İstanbul Çakmakçılar Kuş Tüyü Fabrikası. Telefon: 23027

Bolvadin Belediye Riyasetinden:

On bin nüfuslu elektriği olan kasabamız Belediyesinin eczacılığı açıktır. Askerlikten müecceliyeti de vardır. 940 yılı bütçesine elli lira aylık yardım konulmuştur. Bunu üç sene müddetle vermeği Belediye Meclisi kabul etmiştir. Belediye altındaki eczane ittihaz olunacak binayı meccanen verecektir. Taliblerin hemen müraatleri. (11191)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli elevatörlü makineler için (6000) lira ve elevatörsüz makineler için de (5100) lira olan 2 aded orta tip beton makinesi taahhüdünü ifa edemiyen müteahhidi nam ve hesabına (16/12/1940) pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon atrafından pazarlık usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (900) liralık kat'i teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (11250)

Açık arttırma ile fevkalâde satış

Birincikânunun 1 inci pazar günü sabah saat 10,30 da Göztepede Çiftehavuzlar istasyon ittisalinde Tepegöz sokağında 11 No.lı köşkte mevcud ve İngiliz sefareti erkânından bir şahsa aid münhasıran som mavundan mamul İngiliz eşyaları açık arttırma ile satılacaktır. Som cevizden ve etajer şeklinde İngiliz büfesi, Maples ve Co İngiliz fabrikasından som mavundan elbise dolabı ve oyun masası, ve üç aded dikiş masası, som cevizden eski İskoçya antika dolab, hakikî İngiliz portmantosu, çift veyahud tek Mapples Chippendale vesair meşhur İngiliz fabrikaları mamulâtı som mavun fantazi sandalyalar, içi aynalı güzel bir tuvalet masası, som mavundan İngiliz tuvalet aynası, Hind-Acem işi ajurlu işlenmiş demirindi salon takımı, Muşarabi arabesk paravanalar ve perdelikler, Sam işi bronz ayaklı lâmba ve tepsi, İskoçya mamulâtı ve işlenmiş bronz çerçeveli bir çift ayna; 7 parçalı sedefli ve çiçekli kanape takımı, mermerli büyük lavmano, güzel bir Fransız kitabhanesi ve üstü vitrinli eski bir Fransız yazıhanesi, AEG Vampyr elektrikli halı süpürgesi, çocuk arabası, aynalı ve aynasız beyaz lâke dolablar, 52 parçalı su takımı, hayli duvar tabakları ve vazolar vesair ev eşyaları, güzel bir keman, Ferhan, Hereke vesair halılar. Köşk dahi büyük bahçesi ve tenisile kiralıktır.

ÇALGILAR

AHENK, MANDOLİN vesaire
Eskişehir: Ahenk mucidi S. Suad

MUHASEBECİ ARANIYOR

Bir nakliye şirketinin muhasebe işlerini tedvir edebilecek 30 - 40 yaşları arasında Türk bir muhasebeciye ihtiyac vardır. 21338 telefona müracaat.

Mide, barsak ve iç hastalıkları muayenehanesi
Dr. Y. Hallacyan
Taksim (Eski Talimhanede) Abdülhak Hâmid caddesi, Sabiha apart. No. 12, daire No. 4

ZAYİ — Beşiktaş Nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezekeremi zayi ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ortaköy Cavidağa mahallesi No. 9
Ramazan Rıza kızı Neriman

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

BAYILANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
den 20 damla alırlarsa sinirleri yatışır, derhal ferahlarlar.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Mefsuh İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo Şirketi tahvilâtının 69 numaralı faiz kupon bedelleri beheri «44» kuruş hesabile 2/12/940 tarihinden itibaren ödenecektir.

Kupon hâmillerinin pazartesi, çarşamba, perşembe günleri saat 13 ten 16 ya kadar Umum Muhasebe Şubemize müracaatleri ilân olunur. (11261)

ŞENKER UNT KOMPANİ A. G.

İSTANBUL ŞUBESİ

İstanbul Galata
Voyvoda Cad. 16
Ankara han

Telefon: 49454
Telgraf: SCHENKERCO
Posta kutusu 1043

UMUMÎ NAKLİYAT

İTALYA-TÜRKİYE

Arasında vagon grupaj servisi
(SEVKİYAT: HAFTADA 3 - 4 DEFA)

S. A. INNOCENTE MANGILI Adriatica
«S. A. İ. M. A.» Milano Via Pontaccio
13 ile müştereken

Cenova, Bolonya, Firenze, Fiume, Livorno, Napoli, Postumia, Roma, Triyeste, Torino, Venedik, Verona ve İtalyanın dahilinde ve hududlarındaki diğer mühim mevkiindeki şube ve acentalarile icra kılınır.

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi
Bolu Revir Âmirliğinden:

1 — Bolu Karacasu deposunda istifte mevcud 1955 aded muadili 933/304 M3 mikâb köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara Orman Umum Müdürlüğünde ve İstanbul, Ankara, Bolu Çevirge Müdürlüklerinde ve Boluda Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların beher metre mikâbının muhammen bedeli 111 lira 56 kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 2/12/940 günü saat 15 te Boludaki Revir Âmirliğine müracaatleri. (11159)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000,000 Türk lirası.
Şube ve ajans adedi: 265.
Zirai ve ticari her nevi banka muamelelerî.
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası buulnanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1.000	liralık	4.000	lira	100 aded 50 liralık 5.000 lira	
4	»	500	»	2.000	»	120 » 40 » 4.800 »	
4	»	250	»	1.000	»	160 » 20 » 3.200 »	
40	»	100	»	4.000	»		

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 faziasile verilecektir

Kur'alar senede 4 defa. 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Ceb, Kol saatleri altın Metal 15 sene garantili 6 TAKSİTTE

Kömür ve Odun Sobaları 4 TAKSİTTE

Havagazi ve Elektrik Ocakları 4 TAKSİTTE

AEG elektrik süpürge ve fırınları 6 TAKSİTTE

Avizeler ve hediyelikler 4 - 6 TAKSİTTE

LUXOR Radyoları ve otomatik GRAMOFONLARI (Taksitle)
OSMAN ŞAKAR ve Şki.
Galata, Bankalar caddesi 59 - 47. Tel: 42769. Beyazıd. Üniversite caddesi, No. 28, Kadıköy, İskele caddesi No. 33/2.

Bolu Orman Koruma Talimgâh
Taburu Satınalma Komisyonundan:

Orman Koruma alay ihtiyacı için mayıs 1941 sonuna kadar beş aylık birinci nevi fabrika unu kapalı zarf usulile kimyahanece tahlile tâbi olmak şartile 71000 kilo un satın alınacağından 2490 sayılı kanunun yedinci maddesi mucibince ilân olunur. (11185)

Miktarı	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat miktarı	Tutarı miktarı	İhalenin nev'i
Kilo	K. S.	Lira K.	Lira K.	
71000	17 00	905 25	12070 00	Kapalı zarf
İhalenin tarihi	Günü	Saati	Mahalli	
10/12/940	Salı	14 te	Bolu askeri kışlası	

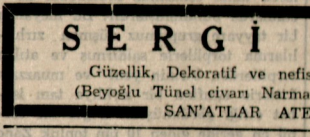

İyi saat kullanmak istiyenlerin nazarı dikkatine
ARLON
1940 senesinin
Kadın, Erkek Kol ve Ceb saatlerinin son modelleri gelmiştir.
Saat almadan evvel çok zengin olan çeşidlerimizi görünüz

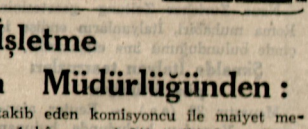

Satış deposu: Z. Saatman, Sultanhamam, Camcıbaşı han 1 inci kat.
Satış yeri: Basri Tümer, Yeni Valde hanı.

Satılık Köknar Tomruğu
Devlet Orman İşletmesi
Bolu Revir Âmirliğinden:

1 — Bolu Karacasu deposunda istifte mevcud 1566 aded 808/544 M3 köknar tomrukları açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara Orman Umum Müdürlüğünde ve Ankara, İstanbul, Bolu Çevirge Müdürlüklerinde ve Bolu Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli 11 lira 56 kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 5/12/940 perşembe günü saat 15 te Boludaki Revir Âmirliğine müracaatleri. (11186)

GALATA PERŞEMBE PAZARI YOĞURTÇU HAN 3 VE BANKALAR CAD 47-59
MARVIN
İSVİÇRENİN PRESİZYON SAATİ
Başlıca Vilâyetlerde Acente Aranıyor.

Ordu Vilâyetinden:

1 — 8/11/940 tarihinde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan 23359 lira 50 kuruş bedeli keşifli Ordu Vilâyeti Hükûmet konağı kalörifer tesisatına istekli çıkmadığından 8/11/940 tarihinden itibaren bir ay zarfında pazarlık suretile ihalesi yapılmak üzere askıya çıkarılmıştır.

2 — Muvakkat teminat 1751 lira 96 kuruştur.

3 — İsteklilerin Nafıa Dairesi İnşaat Komisyonuna müracaatleri. (10968)

SERGİ Memleketimizde ilk defa olarak açılan bu orijinal sergide Güzellik, Dekoratif ve nefis eserler teşhir edilmektedir. (Beyoğlu Tünel civarı Narmanlı Yurdu, TÜRKİYE GÜZEL, SAN'ATLAR ATELYESİ Tel: 42769

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İşletmemiz muamelât servisinde iş takib eden komisyoncu ile maiyet memurlarına evvelce verilmiş olan karneler 1 kânunusani 941 tarihinden itibaren hükümsüz kalacağından yenilerini almak üzere Galata Merkez binamızda İşletme Şubesi Muamelât Servisine müracaat lüzumu ilân olunur. (11378)

Hakkile kazanılmış bir şöhret
ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Yüksek Mühendis Mektebi
Satınalma Komisyonundan:

Eşyanın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	İlk teminatı	EKSİLTMENİN Tarihi	Saati	Şekli
Gömlek ve pijama	400 takım	9,00 L.	285	9/12/1940	14.30	Açık
Iskarpin	400 çift	7,15 »	215	»	14,45	»
Elbiselik kumaş	1100 metre	6,75 »	557	»	15,00	Kapalı

İhtiyacımız yukarıda gösterilen tarih ve şekillerde eksiltmelere konulmuştur. Fazla malûmat için mektebe müracaat. (11021)

Bu akşam: Galatasaray GARDEN (Eski Parizyana) salonları Açılıyor

SES KRALİÇESİ **HAMİYET YÜCESES**

Bestekâr tamburî SALÂHADDİN PINAR, Kemanî NECATİ TOKYAY, Piyanist FEVZİ ASLANGİL ve arkadaşlarının saz heyetine iştirak edenler: Klarnet SALİH, Ney NİHAD, Okuyucu Baylar: Aksaraylı YAŞAR, HÂMİD DİKSES, Okuyucu Bayanlar: FAİDE, MELÂHAT, İzmirli CAN BELKİS
Bu emsalsiz saz heyetini musiki seven sayın halkımıza hararetle tavsiye ederiz.

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 22 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

— Siz, hakikaten... garib bir adamsınız. Af buyurun, bu sözü kelimenin fena manasile söylemiyorum. Fakat, bu cidden garib, siz de takdir edersiniz, hem çok garib... Kendiniz söylüyorsunuz, haftalardanberi bu eve gidip geliyormuşsunuz. Diğer taraftan, kümes gibi küçük bir şehirde oturuyorsunuz, hem de müthiş surette dedikoducu bir yer. Sonra da, Kekesfalva'yı asılzade zannediyorsunuz! Arkadaşlarınızdan, Kekesfalva'nın asılzadeliğine dair bazı rivayetler, aleyhinde demek istemiyorum. Fakat bazı sözler işitmediniz mi?.. Size anlatmış olmaları icab ederdi ki...

Kat'î bir eda ile:

— Hayır, dedim. Maalesef, hiç kimse, bana bu hususta hiç bir şey söylemedi. Arkadaşlarımdan hiç birile, Kekesfalva'ya dair konuşmadım.

Öfkelenmeğe başladığımı hissediyordum. İnsanın yüzüne karşı, garib bir adam olduğu tekrar tekrar söylenirse, bu pek hoşa gitmiyor.

Kondor:

— Garib şey, dedi, garib şey! Kekesfalva sizden bahsederken mübalâğa ediyor sanmıştım. Ne yalan söyliyeyim, hayranlığımı biraz şüpheli karşılamıştım. Bu gün hep yanlış teşhisler koyuyorum. Sizin, bu eve, sırf o ilk akşamki hâdiseden dolayı, sadece hastaya karşı olan sempatiniz saikasile devam ettiğinize inanamıyordum. İyi keşfetmişsiniz... Bu Kekesfalva müstesna bir adamdır. Fakat, diğer taraftan, muahezeye lâyık taraflarını da bildiğim için, ona asılzade demenizi, affedersiniz ama hayli gülünç buluyorum. Maamafih, onu herkesten iyi tanıyan bir adam sıfatile söylüyorum, emin olunuz ki, gerek ona, gerek zavallı kızına bu kadar dostluk göstermeniz, sizi utandıracak bir hareket değildir. Onun hakkında size ne derlerse desinler, kanmayınız. O sözlerin, bu günkü hassas ve iyi kalbli Kekesfalva ile hiç bir münasebeti yoktur.

Kondor, bu sözleri söylerken bir yandan da yürüyor ve bana bakmadan konuşuyordu. Bir müddet sonra adımlarını yavaşlattı. Düşünceye daldığını ve bu düşüncesini bozmak istemediğini tahmin ettim. Hiç konuşmadan, böylece, dört beş dakika yürüdük. O esnada karşılaştığımız bir araba, bizi yoldan ayrılmağa mecbur etti. Civar köylülerden olan arabacı, bu garib çiftigecenin bu geç vaktinde gezmeğe çıkan bu zabitle, bu gözlüklü tombul adamı mütecessis nazarlarla seyretti. Araba uzaklaşınca, Kondor bana döndü:

— Beni dinleyin, dedi. Yarım iş görmek ve yarım lâkırdı söylemek iyi değildir. Yeryüzündeki bütün fenalıkların sebebi budur. Bu hususta lüzumundan fazla söyledim. Güzel duygularınızı bozmak istemem. Halbuki, merakınızı fazla tahrik ettiğim için, gidip başkalarından malûmat almağa kalkışmanız muhtemeldir. Korkarım ki, başkalarının size verecekleri malûmat hakikate uygun olmıyacaktır. Sonra da, bir insan, uzun zaman temas ettiği şahıslarkim olduğunu bilmesi[illegible] yoktur. Hatta, bundan sonra, Kekesfalva ile olan münasebetlerinizde, şimdiki kadar safdil davranmamanız ihtimali vardır. Binaenaleyh, eğer dostumuz hakkında malûmat edinmeği cidden arzu ediyorsanız, maalmemnuniye emrinize amadeyim.

— Elbette,

Doktor, saatini çıkardı.

— On bire çeyrek var. Daha koskoca iki saat vaktimiz var. Trenim saat biri yirmi geçe kalkıyor. Fakat bana kalırsa, böyle şeyler yol üstünde konuşulmaz. Rahat rahat görüşebileceğimiz sakin bir yer biliyor musunuz?

Bir an düşündüm.

— Arşidük Frederik sokağındaki Tirol meyhanesine gidelim. Orada küçük küçük odalar vardır. Kimse gelip bizi rahatsız etmeden, orada konuşabiliriz.

Doktor, adımlarını hızlaştırarak:

— Mükemmel! dedi. Zannederim orası tam işimize yarayacak yer.

Başka bir şey konuşmadan yolumuza devam ettik. Biraz sonra, şehrin ilk[illegible]leri gözüktü. Tenhalaşan sokaklarda, bir tesadüf eseri olarak, arkadaşlarımdan hiç birisine rasgelmedik. Sebebini bilmiyorum ama, ertesi gün, yol arkadaşımın kim olduğunu sormaları hoşuma gitmiyecekti.. Garib ihtilâtlar arzeden bu işe karıştığım günden beri, derinliklerine gitgide daha fazla daldığımı hissettiğim esrarengiz lâbirentin yolunu gösterecek iz bırakmağa, esasen gayret ediyordum.

***

Bu, Tirol meyhanesi, ufacık yer. Kötü şöhret taşıyan, güzel, küçük bir oteldi. İğri büğrü, eski bir sokakta, biraz ücra bir yerde idi. Kapıcısı, hatta güpegündüz, bitişik iki oda istiyen çiftlere, karakola verilecek fişi doldurtmağı bile bile ihmal ettiği için, bu oteli bizler pek severdik. İşin, emniyetli diğer bir ciheti de, bu aşk yuvalarına gitmek için, küçük şehirlere hâs mütecessis nazarlara fazla maruz cümle kapısından girmeğe mecburiyet olmamasıydı. Meyhanenin büyük salonundan, bir merdivenle, hedefe varılıyordu.

Müessesenin kendisi biraz şüpheli bir yer olmasına mukabil, verdiği misket şarabı, nefasette eşsizdi. Her akşam, kasabalılar, orada, örtüsüz, kabasaba masaların basına rahat rahat yerleşip bir kaç kadeh içki içerler, kasaba işlerinden, hatta dünya işlerinden bahsederlerdi. Bu içki içenlere mahsus dört köşe büyük salonun çepeçevre etrafına, biraz yüksekçe olmak şartile, sözüm ona localar yapılmıştı. Bu localar, birbirinden, kalın bölmelerle ayrılmış ve bölmelerin üstüne, sade resimler çizilmişti. Bu locaların haricle teması, kalın perdelerle o şekilde kesilmişti ki, bunlara adeta hususi odalar demek caizdi ve esasen, bir bakıma, o vazifeyi görüyorlardı. Bir subay veya bir senelik gönüllü, tanıdığı Viyanalı bir kadınla, kimseye gözükmeden buluşmak istediği zaman, bu localardan birini ayırtırdı.

Rahat rahat konuşmaktan ibaret bir maksad için böyle bir loca tutulması, otelin tarihinde çokluk görülmemiş bir hal olsa gerekti. Doktor ve ben böyle yaptık. Çünkü, doktor Kondor'un vadettiği izahatı dinlerken, ikide birde arkadaşların selâmları veya müteccessis bakışlarile rahatsız olmak, yahud bir mafevk geldiği takdirde hürmetle ayağa kalkıp selâm vermeğe mecbur olmak hoşuma gitmiyordu.

Servis yapan kız, yanımıza tekrar gelmesin diye olacak galiba, Kondor, derhal iki litre şarab ısmarladı, parasını peşin ödedi, genc kıza da bol bir bahşiş verdi. Kız minnettar bir «Allah bereket versin» temennisinden sonra çekildi, gitti. Kapının perdesi kapandı ve dışarıdan gelen belli belirsiz bir iki gürültüden başka ses işitilmez oldu. Hakikaten yapyalnızdık ve rahatsız edilmiyeceğimize emindik.

Kondor, önce benim kadehimi, sonra kendi kadehini doldurdu. Hareketlerindeki ahestelikten anladığıma göre, bana söylemek, hatta benden saklamak istediği şeyleri hazırlıyordu. Bu işi bitirip bana döndüğü zaman, bidayette hiç beğenmediğim o gevşeklik ve rehavet ifadesi, yüzünden tamamen silinmişti. Bakışı keskindi.

— En başından başlamak ve şimdilik Lajos Von Kekesfalva'yı bir tarafa bırakmak daha doğru olur, dedi. Çünkü, o tarihte, Kekesfalva henüz mevcud değildi. Bu ismi taşıyan siyah redingotlu, altın gözlüklü emlâk sahibi, asılzade veya büyük rütbeli adam yoktu. Yalnız, Macar - Slovak hududunda, sefil bir küçük köyde, Leopold Kanitz ismili, daracık göğüslü, keskin bakışlı bir küçük Yahudi vardı ki, herkes, zannederim, Lammel Kanitz diye çağırdı.

Galiba irkildim, yahud, son dereceye varan hayretimi diğer her hangi bir şekilde izhar ettim. Çünkü, her şey aklıma gelebilirdi, fakat bunu kat'iyyen tahmin etmezdim. Kondor, gülümsiyerek devam etti:

— Evet, Leopold Kanitz - Kanitz. Çare yok, böyle. Bu isim, çok sonradan, bir nazırın delâleti sayesinde, bildiğiniz asalet unvanlı isim haline gelebilmiştir. Belki unutmuşsunuzdur. Burada, bu memlekette uzun müddet yaşamış bir kimse, nüfuzu ve nüfuzlü tanıdıkları varsa, isim değiştirebilir, Macarlaşabilir, hatta bazan asalet payesi bile alabilir.

Sonra da, bu kısacık boylu, keskin ve hilekâr bakışlı küçük Yahudinin, meyhaneye giren köylülerin atlarına, arabalarına bekçilik ettiği, yahud bir avuç patates mukabilinde, kadınların sepetlerini pazara taşıdığı günlerden beri, Leitha ırmağından pek çok su aktı.

Evet, Kekesfalva'nın, daha doğrusu Kanitz'in babası bir Macar beyi değil, köyün methalindeki küçük hanın fakir kiracısıydı. Oduncular ve yük arabacıları, sabah akşam hana uğrarlar, soğuk Karpatları geçmeden evvel veya geçtikten sonra, orada, bir iki kadeh, 70 derecelik ispirto içki içerlerdi. Bazan, bu mayi halindeki ateş, hisleri üzerinde fazla şiddetli bir tesir yapardı. O zaman, kadehleri, iskemleleri kırarlardı. Kanitz'in babası, böyle bir patırdı esnasında bir darbe yemiş, o yüzden ölmüştü. Bir takım köylüler, pazar dönüşü, hana uğrayıp içki içtikten sonra kavgaya tutuşmuşlar.

[Arkası var]